

HENKILÖKUVASSA PIA RÄMÖ

Betonilehden henkilögalleriassa on haastateltavana diplomi-insinööri Pia Rämö (s. 1967 Angelniemellä).

Jyrki Vesa

Angelniemi on *Pia Rämölle* aina se oikea syntymäkotikunta, vaikka kunta juuri ennen Pian syntymää ehtikin yhdistyä Halikkoon. Nyt se on osa Saloa. Pian nykyinen kotikunta on puolestaan Paimiossa.

”Kauas en ole siis maantieteellisesti edennyt”, hän nauraa. ”Tosin ylioppilaksitulon jälkeen olen ollut aikalailla tien päällä. Ykköstietä olen jyrännyt johonkin suuntaan vähintään parina päivänä viikossa. Osaan siis olla kiitollinen moottoritiestä.”

PIA LUOTTI AMMATINVALINNASSA PSYKOLOGIIN

Ensin Pian matka suuntautui Otaniemeen. Teknillinen korkeakoulu oli Pialle aivan selvä opiskelupaikka, tosin osasto ei. ”Unelma-ammattini oli arkkitehti. Arkkitehtiosastolle en kuitenkaan edes pyrkinyt. Lukion ammatinvalintatestien perusteella psykologi näet totesi, etteivät piirustustaitoni ole riittävät.”

”Sen sijaan psykologi suositteli, että hakisin TKK:n rakennusosastolle, koska matikka oli hyvin hallussa. Sen kautta pääsisin tekemään töitä samojen asioiden kanssa kuin arkkitehdit. Minä uskoin. Enkä ole katunut, vaikka niitä arkkitehtikontakteja työuralla ei ihan heti vastaan tullutkaan. Kyllä perusinsinööriys on enemmän omaa alaani. Rakennusosaston sijasta koneosastokin olisi voinut olla sopiva”, hän arvioi runsaan parinkymmenen vuoden takaista valintatilannetta.

Insinöörikoulutuksessa on Pian mukaan hyvää se, että valmistutaan selkeästi ammattiin. ”Saadetaan hyvät perusedellytykset, mutta jää mahdollisuus toimia hyvin monenlaisten asioiden parissa. Omalta opiskelualajalta jäi tosin tuntuma, että tuolloin opinnot olivat liiankin suunnittelijapainotteiset. Kun itse sitten työssä päädyin melkein heti työmaalle, olin siellä aikalailla ymmyrkäisenä.”

”Betonitekniikasta, jota itse luin pääaineena, sai kyllä TKK:sta erinomaiset valmiudet rakennusmateriaalipuolelle. Samoin toisessa pääaineessa pohjarakennuksessa ja maamekaniikassa sai hyvät eväät työelämään”, Pia arvioi.

MAAN MÖYRIMISESTÄ JA KIVIEN POTKIMISESTA OIKEA AMMATTI

Hän kertoo aina tykänneensä maan möyrimisestä ja kiviä potkimisesta. ”Betonitekniikan äärimmäisen mielenkiintoiseen maailmaan pääsemisestä olen tosi kiitollinen professori *Vesa Penttalalle*. Hänen innostavat luentonsa olivat näet se tärkein syy, miksi itse valitsin pääaineeni.”

1

Pia Rämö kertoo aina tykänneensä maan möyrimisestä ja kiviä potkimisesta. Opiskelu- ja työura on vienyt hänet sekä teoriassa että käytännössä sisälle molempiin toimialoihin.

Ensimmäisellä harjoittelukesällä silloisella *TVH:lla* oli sikäli empivä alku, että Pia oli paikan ensimmäinen naiskesäharjoittelija. ”Porukka ihmetteli, mitä minulla oikein voisi teettää. Sain sen ansiosta hyvinkin monipuolisia töitä siltojen tarkastamisesta teiden kuntoarvioiden tekemiseen. Yhtenä aamuna minulta sitten varovasti kysyttiin, voisinko lähteä ajamaan öljysoraa, kun kuorma-autokortilliset miehet olivat kesäloma-aikana loppuneet. Lähdin tietysti. Kun homma sujui, sain kuskata myös hiekkaa ja soraa. Pääsin jopa tiehöylän ohjaimiin. Sen vivut olisivat tosin vaatineet pidemmän perehtymisen.”

Erittäin opettavainen oli myös harjoittelujakso *Maa ja Vesi Oy:ssä* geoteknisenä suunnittelijana. Pia toteaa oppineensa siellä vähintään yhtä paljon kuin kolmessa vuodessa korkeakoulussa.

Betonitekniikan opinnot veivät sitten töihin *Lohja Oy:öön*, jonne Pia meni tekemään diplomityötä lentotuhkan ja rikinpoistotuotteiden käytöstä maanrakennusbetonina. Sen valmistumisen jälkeen Pian työnkuva laajeni erilaisiin ympäristötekniikan kuviin, erityisesti bentoniittiviivisteiden käyttöön maanrakentamisessa.

KURKISTUS TUTKIJAMAAILMAAN

Elettiin 90-luvun alkupuolta, jolloin lama iski. ”Lohjaltakin irtisanottiin kaikki viimeksi tulleet, minä muiden mukana. Itselläni kävi kuitenkin valtavan hyvä tuuri: Penttalan Vesa soitti ja kysyi tutkijaksi betonitekniikan labraan. Pääsin tutkimaan muovibetonin vetolujuuden parantamista erilaisilla lisäaineilla.”

”Pääsin näkemään ja kokemaan tutkimusmaailmaa. Se oli mielenkiintoista ja siitä on ollut hyötyä myöhemminkin. En kuitenkaan ole varsinainen tutkijatyyppejä. Kaipaan tietyn sortin äksöniä, jota yrityspuolelta löytyy herkemmin.”

Äksöniä tuntuu löytyvän myös pienestä mutta pippurisesta Piasta itsestäänkin. Lama-ajasta huolimatta hän uskalsi sanoa itsensä irti TKK:lta. ”Olin vankasti sitä mieltä, että kyllä lama hellittää ja saan töitä lähempää kotia, Turusta. Tosin ihan näin sujuvasti asiat eivät menneet, vaan jäin työttömäksi.”

Tosin työttömyysaika jäi muutaman kuukauteen. *Lohja Ruduksen ympäristöteknologiayksiköstä* näet kysyttiin Piaa takaisin kehityshommiin. ”Ensin lentotuhka-asioiden kimppuun. Aika pian huomasiin tekeväni jo bentoniittieristeitä ja pilaantuneiden maiden kiinteistöksiä.”

SIIRRETTÄVÄÄ BETONIASEMAA OSTAMASSA

Kehitystehtävistä Pia hyppäsi työmaainsinööriksi, kun yksikkö urakoi bentoniittirakenteita. ”Sitten myös laskin ja toteutin työpäällikkönä urakoita eri puolella Suomea. Tahti oli kova. Meillä oli yksi siir-

Siirtyminen yrityselämästä järjestöön avasi Pia Rämön silmät näkemään, kuinka paljon lainsäädäntö ja politiikka oikeasti vaikuttavat rakentamiseen. "Ja myös sen, että päätöksiin pystyy oikeasti vaikuttamaan pitkäjänteisellä, suunnitelmallisella ja määrätietoisella yhteistyöllä."

rettävä betoniasema, jonka Partek oli aikanaan hankkinut betoniteiden tekemiseen. Sen käyttöaste tuli nopeasti ääriarajoille."

Niinpä Pia pääsi toteuttamaan yhtä työuransa hausimmaksi kuvaamansa duunia, käytetyn siirrettävän betoniaseman hankintaa. "Selvitelin ja ihmettelin, ensin Euroopan, sitten Australian ja USA:n tarjontaa. Lopulta jenkeistä löytyi kaksi sopivalta tuntuvaa laitetta. Niinpä lähdimme betoniaseman hoitaja *Torolf Orrmanin* kanssa sinne ostoksille."

Ostolostavia sisälsi jälkeensä varsin hauskoilta kuulostavia yksityiskohtia, esimerkiksi sen takia, etteivät esittelijät noteeranneet nuorta naisinsinööriä kovin hyväksi ostajakandinaatiksi. Mainospuheensa he osoittivat *Torolfille*", Pia muistelee ja toteaa, että ei hän kyllä laitteiden tekniikasta mitään ymmärtänytkään.

Kaupat onneksi tehtiin, sillä urakoissa kaivattiin kiihkeästi apua. Betoniasema "purjehti" Suomeen. Tullista se saatiin ulos maanantaiamuna ja jo samana iltana se pystytettiin työmaalle. Tiistaiaamuna sillä alettiin ajaa massaa. Ilman sydämentykytyksiä ei selvitty. Kun näyttötäulu meni pimeäksi, päätettiin massaan lisätä bentoniittia niin paljon, että ollaan takuuvarmasti turvallisella puolella.

KIVIROUHEILLA VAIHTOEHTOJA BETONIPINTAAN

"Aikansa kutakin", Pia toteaa. Urakointielämä, joka tarkoitti lähtöä aamuviideltä-kuudelta johonkin päin Suomea ja kotiinpaluuta iltayhdeksältä, jos silloinkaan, ei hänen mukaansa pidemmän päälle ollut sitä, mitä hän perhe-elämältä toivoi. Kun koti on vielä maatila, jossa tuolloin oli emakkosikala, aika-taulutus oli minuuttipeliä.

"Puoliso teki lisäksi rakennushommia, joten usein sanoimme lennossa heit, kun vaihdimme sikalavuoroja. Possujen hoidon jälkeen oli edessä usein vielä iltareissu toimistolle laskemaan urakoita."

Syksyllä 1998 Pia siirtyi konsernin sisällä *Finnsementtiin* erikoiskiviainesyksikön tuotepäälliköksi. Työmatka suuntautui nyt Paraisille. Piaa jututtaessa on helppo huomata, että mitä enemmän työssä on haastetta, sitä innostuneempi hän on: "Todella mielenkiintoinen työpaikka. Erityisesti sen takia, että työ sisälsi niin monenlaisia. Kivirouhebisneksen vetämisen rinnalle tulivat myös lisääneet sekä sementin myyntiä ja markkinointia, jossa asiakaskuntaani olivat maanrakentajat."

Finnsementissä Pia pääsi toteuttamaan nuoruuden arkkitehtuurihaveitakin. "Olin mukana arkkitehteille ja opiskelijoille suunnatuissa koulutuksissa, kertomassa erityisesti betonin pintamahdollisuuksista."

"Betonihan on valtavan hyvä ja monipuolinen materiaali, johon kivirouheet tuovat hurjasti vaihto-

ehtoja. Mutta kivirouheen käyttäytyminen betonissa pitää tuntea, jotta saadaan sitä mitä halutaan. Vaativuutta lisää murskatun kiviaineksen erilainen käyttäytyminen betonissa luonnonkiveen verrattuna. Kun kiviaineksen saatavuus koko ajan vaikeutuu, murskatun kiviaineksen osuus lisääntyy."

Pian mukaan 10 vuoden yhteistyö betonitehtaiden kanssa betonireseptien laatimisessa on osoittanut, että betonin laatuvaatimukset täyttääkseen on tunnettava murskatun kiviaineksen koko historia: miten se on louhittu, miten esimurskattu, millaisilla murskaimilla. Kaikki vaikuttaa kaikkeen, myös eri sementti-lisäaineyhdistelmät käyttäytyvät eri tavoin murskatun kiviaineksen kanssa.

"Murskatun kiviaineksen hallittu käyttö tulee olemaan betoniteollisuudelle selkeä kilpailutekijä", Pia ennustaa tulevaa.

INFRA-ALAN YHTEISTEN ETUJEN PUOLESTAPUHUJAKSI

Entä sitten kymmenen vuoden Finnsementti-uran vaihtaminen *Infra ry:n toimialapäälliköksi* vuonna 2008, vastuualueena louhinta- ja kiviainesjaostot. Onko järjestöpuolella sitä Pian kaipaamaa äksöniä?

Piaa hymyilyttää: "Toki pohdiskelin pitkään, hakisinko ja saisinko järjestössä toimia. Järjestötyö sinällään oli itselle uutta. Mutta itse asiat ovat juuri niitä, joita haluan palavasti edistää. Minua on harmittanut, että kiviainesalaa on useissa firmoissa, jollei nyt sorsittu niin ainakin pidetty jonkin muun toiminnan tukijalkana."

"Harva yritys on todennut kiviainesten strategisen merkityksen. Siinä haluan nyt oikeasti auttaa. Iso apu itselle on järjestötyössä ollut se, että aikaisempien työpaikkojen ansiosta tunnen hyvin sekä betoni- että maanrakentajat."

Äksönistä tai sen puutteesta Pia toteaa, että hänellä on paha tapa sotkeutua liiankin moniin asioihin. "Niin sitä äksöniä tulee liikaakin, priorisoimaan pitäisi oppia paremmin."

Järjestötyössä korostuu Pian mukaan se, että kaikki vaikuttaa kaikkeen. "Tärkeintä on olla tasa-puolinen, rehellinen ja avoin joka suuntaan. Kaikkeen on voitava luottaa siihen, että se tieto mitä täällä tulee, on oikeaa. Erityisen iloinen, ehkä yllättynytkin, olen ollut siitä, että yritykset haluavat itse oikeasti tehdä töitä yhteisten asioiden eteen. Vaikka kilpailijoita ovatkin."

Hän kertoo omien silmiensä avautuneen sille, kuinka paljon Suomen ja EU:n lainsäädäntö ja valtion budjetit ihan konkreettisesti vaikuttavat rakentamiseen. "Toisaalta nyt ymmärtää myös sen, kuinka asioihin pystyy konkreettisesti vaikuttamaan. Parannusta tulee, kunhan asioiden eteen tehdään pitkäjänteisesti, suunnitelmallisesti ja määrätietoisesti töitä. Tosin pitkässä juoksussa", Pia vakuuttaa.

Jyrki Vesä

2

Infra ry:llä on vahva 1600 yrityksen kenttä, jonka äänellä puhua. Perinteisesti siihen liitetään isot maanrakentamisen urakointiyritykset. Niiden lisäksi jäsenenä on iso määrä pieniä, yhden tai muutaman miehen konepalveluyrityksiä. Maarakennusurakoinnin, louhinnan ja kiviaineksen lisäksi Infran toimialoja ovat vahva asfalttiteollisuus, pienempiä toimialoja edustavat ajoneuvonosturit ja purku-urakoitsijat. On siellä betoniakin: Pian oman toimialan louhintajaostoon kuuluvat kalliorakentajat ja tunnelirakentajat, josta löytyvät muun muassa ruiskubetonijat.

VAUHTIA MYÖS VAPAA-AIKANA

Ajankäytön osalta nykyiset pelit ja vehkeet ovat iso apu. "Kun aamulla nousem Salossa junaan, työpäivä alkaa saman tien. Ja niin näyttää alkavan myös 90 prosentilla muista junaan nousevista. Helsingin rautatieasemalta Unioninkadulle on sopiva kävelymatka. Lisäksi teen paljon töitä Infra ry:n Turun piiritoimistossa. Kesällä matka sinne taittuu usein moottoripyörällä."

"Tänne Helsinkiin moottoripyöräilen harvemmin ihan käytännön syistä: ajaessa ei voi puhua puhelimessa. Myös palaverivaatetuksen mukana kuljetaminen ja vaihtaminen on hankalaa."

Moottoripyörän Pia hankki puolisoaan peesaten. "En näet halunnut jäädä kalliolle heiluttamaan". Muuhunkin liikkumiseensa, liikuntaan, Pia kertoo tarvitsevansa jotain hauskuutta. Talvella hänen lajinsa on laskettelu. Vauhtia on ollut, siitä kertovat kolhut: kipsatut luut kädessä ja uudet jänneet polvissa.

Pia myöntää, että työt kulkevat välillä kotiinkin. 12-vuotiaan *Meri*-tyttären ansiosta läppäri aukeaa kuitenkin vasta myöhäisillasta. Viljatilin töistä vastaa puoliso, Pian vastuulla on sekä talous- että ympäristöasioihin liittyvä kirjanpito. Ympäristöasioihin liittyvä paperisota onkin nykyään viljelijällä varsin mittava askare.

Sirkka Saarinen